

Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında 1/741 numaralı kanun lâyihası ve Sihat ve içtimaî muavenet, İktisat ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı 6/1739

31-V-1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında Sihat ve içtimaî muavenet vekilligince nazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 30-V-1933 tarihinde yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil
İsmet

Uyuşturucu maddelerin murakabesine dair kanun lâyihası esbabı mucibesi

Evvelâ afyon müstekkatının ve sonra kokain ve mürekkebatının ve bunlara benzer toksikomani tevlit eden maddelerin tıbbi ve ilmî maksatlar haricinde kullanılmasını menetmeğe matuf beynelmil teşebbüsler aşağı, yukarı bir rubu asırdan beri başlamıştır. Bu teşebbüsler ilk önce 1909 da şankghayda toplanan ve uzak şarkı alâkadar eden bir komisyon mesaisine müncer olmuştur. Bu komisyonun gayesi yalnız Çinde afyon kullanılmasını tahdit etmekten ibaret idi.

Bunu müteakip yapılan ikinci teşebbüs (Lahey) konferansıdır. Bu konferans neticesinde 23 kânunusani 1912 tarihli mukavelename aktedilmiştir ki: (Lahey) afyon mukavelenamesi namile yadolunur.

Lahey mukavelenamesi ham afyon, müstahzar afyon, morfin ve esrar ve o sırada yeni imal edilmeğe başlanan heroin ile koka ve kokain hakkında hükümler vazetmiştir. Mukavelename, imzalayan Devletlerin İran da dahil olduğu halde kâffesi tarafından tasdikını müteakip meriyete girmesi lâzımgelirken badehu bir protokol ile bumaddesi tadil olundu. Buna rağmen mukavelenamenin meri olması; umumî harbin başlaması sebebile gecikerek ancak bir kânunusani 1921 tarihinde tatbikatına nezaretle mükellef olan Hollanda Hükümeti tarafından meriyeti ilân olundu.

(Lahey) mukavelenamesine iltihak etmeği Türkiye hükümeti Lozan muahedenamesinin (100) üçüncü maddesile taahhüt etmiş ve bu taahhüdünü 14 - I - 1933 tarihli kanunun kabul ve tasdikı ile ifa etmiştir.

Umumî sulhun aktinden sonra teşekkül eden Cemiyeti akvam (Pacte) ının (23) üçüncü maddesi, Cemiyeti akvama bazı diğer içtimaî işler arasında uyuşturucu maddeler işlerine nezaret vazifesini tahmil etmekte olduğundan 25 kânunuevvel 1920 tarihinde Cemiyeti Akvam umumî heyeti bir afyon istişari komisyonu teşkiline karar verdi. komisyonun ilk işi (Lahey) mukavelenamesine henüz iltihak etmemiş olan hükümetlerin iltihakını temin için teşebbüsatta bulunmak oldu. Komisyon uyuşturucu maddeler beynelmil ticaretini murakabe altında bulundurmağa memur olup badehu aktedilen 1925 tarihli Cenevre mukavelenamesi bu vazifelerini daha ziyade çoğaltmıştır. Komisyon (12) Devlet murahasından ve şimalî Amerika müttehit Hükümetleri müşahidinden mürekkeptir.

23 eylül 1923 tarihinde toplanan Cemiyeti akvam heyeti umumiyesi mevcut Lahey mukavele-
namesini maksadı temine kâfi görmediği cihetle; yeni bir afyon konferansını içtimaa davet etmeğe
karar verdi.

Ve konferans 1924 senesi teşrinisanisi zarfında içtimalarına başladı. İçtima 11 şubat ve 19 şu-
bat 1925 tarihlerinde imza edilen iki mukavelename vücade getirdi. Bunlardan birincisi yalnız uzak
şarktaki afyon meselesine ait olup alâkadar (7) devlet - İngiltere, Hindistan, Siyam, Fransa, Ja-
ponya, Holanda ve Portekiz Hükümetleri - tarafından imza ve kabul edilmiştir. 2 nci mukavelena-
me ki: umumiyetle Cenevre afyon mukavelenamesi namile yadedilen budur. Bütün dünyayı alâ-
kadar eden morfin, heroin, kokain ve saire gibi maddelerin murakabesine ait hükümleri havidir.

26 eylül 1928 tarihinde mevkii meriyete giren Cenevre mukavelenamesini vücade getiren kon-
feransa Hükümetimizce iştirak edilmiş ise de; bunun tasdiki muamelesi bu yakınlar kadar
teahhur etmiş ve yukarıda zikredilen 14 - I - 1933 tarihli kanunla nihayet bu muamele de
yapılmıştır. Cenevre mukavelenamesi (afyon daimî merkez komitesi) namile yeni bir teşekkül vü-
cade getirmiştir ki: bu teşekkül daha ziyade mütehassıs teknik adamlarından mürekkep olup mu-
kavelenamenin teknik noktai nazardan tatbikatına nezaret ve uyuşturuca maddeler ticaretinin mu-
rakabesile mükelleftir.

1925 senesinde daha Cenevre konferansı içtimalarında mevzubahs edilen ve itirazı mucip olan
ve bir çok kimseler tarafından uyuşturuca maddeler meselesinin radikal hal çaresi olduğu ileri
sürülen afyon müştekkatı imalâtının tahdidi meselesi müteakip senelerde yine münakaşa olun-
mağa başladı ve ortaya müteaddit projeler çıktı. Bu münakaşalar neticesinde Cemiyeti Akvam
istişarî afyon komisyonunun bir teklifi üzerine 1929 senesinde heyeti umumiye uyuşturuca
maddeler imalâtının tahdidi meselesini mevzubahs etmek üzere Cenevrede bir konferansın iç-
timaa davet edilmesine karar verdi ve içtımam ilk evvelâ 1930 kânunuevveli bidayetinde vaki
olması kabul edildi. (Bu içtımam davetinde veya hiç olmazsa içtımam tacilinde o sıralarda İstan-
bulda açılarak uyuşturuca maddeler kaçak ticaretile iştigal eden fabrikaların müessir olduğunu
kabul etmek yanlış olmaz.) Fakat bu tahdidin uyuşturuca maddeler imal eden bazı memleketle-
rin menfaatile telif edilmesi endişesi içtımam tehire saik oldu ve evvelâ Londrada bir iptidaî iç-
tima aktedilerek âmil memleketler arasında meselenin tezekkürü ve onlar arasında bir itilâfın
tesbiti takarrür etti. Bu içtima 27 teşrinievel 1930 da yapıldı. Bu içtimaa da Hükümetimizce
bir heyet izamı suretile iştirak edilmiş olup burada Cemiyeti Akvam istişarî akyan komisyonu
tarafından tanzim edilmiş bir proje münakaşa edildi. Bu proje, tahdidin kabulünü ve dünya
ihtiyacının muayyen usullerle tesbitinden sonra bu ihtiyacın âmil memleketler tarafından her
birisinin beş sene zarfında meşru ve tıbbî ihtiyaç için yaptıkları ihracat nazarı dikkate alın-
mak suretile bir nisbet dairesinde teminini esas ittihaz etmekte idi. Bizim ihracatımız o sırada
akıllara durgunluk verecek miktara baliğ olmuştu. Bu ihracat memleketimizin en büyük afyon
mustahsili olması ileri sürülerek murahhas heyeti tarafından dünya ihtiyacının üçte birinin Tür-
kiye tarafından yapılması teklif olundu. Fakat Türkiyenin yaptığı ihracat meşru olmadığı ve
tıbbî maksatlara hâdim olmayıp kaçak yollara gittiği ileri sürülerek bu talep reddolundu.

Asıl tahdit işile meşgul olan büyük dünya konferansı (57) devletin iştirakile 27 mayıs 1931 ta-
rihinde Ceneverdede içtima etmiştir. Bu içtimaa da bir murahhas heyeti göndermek suretile Hü-
kümetimiz tarafından iştirak olundu.

Konferans uzun süren mesaiden sonra nihayet 13 temmuz 1931 tarihinde bir mukavelename
imza etmeğe muvaffak oldu. O zaman imza edilmeyen bu mukavele dahi Hükümetimizce 14-I-1933
tarihli kanun ile tasdik ve kabul edilmiştir .

Bu mukavelename henüz meri olmamıştır. Mukavelename, içinde (10) âmil devletten dördü da-
hil olmak üzere (25) devletin tasdikile meri olmak lâzımgelmektedir ve bu âmil devletler arasında
Türkiye de bulunmaktadır. Henüz tasdik muameleleri bu adedi bulmamış olup Cemiyeti Akvam
tarafından buna muvaffakiyet husulü için çalışılmaktadır. Aksi takdirde; ve 1933 senesi temmu-
zunun 13 ne kadar mukavelename meriyete geçmezse Cemiyeti Akvam yeni bir afyon konferansı
davetine mecbur bulunmaktadır.

Bu zikredilen mukavelenamelerden ilk beynelmil mukavele addedilmesi lâzımgelen 1912 tarihli (Lâhey) mukavelesi ham ve müstahzar afyon, tıbbi afyon, morfin ve kokain ve heroini tarif ve tavsif ederek bu maddelerin tıbbi maksatlar haricinde kullanılmasını menedecek mürakabe tedbirleri ve ceza hükümleri kabulüne ve aralarında mesai iştirakine âkitleri mecbur kılmaktadır. Bunun için uyuşturuıcı maddeler imalinin ve satışının resmî müsaade ile olması ve salâhiyettar olmayanlar tarafından yapılmaması ve yapılan ihracatın ithal edildikleri mahallerde salâhiyeti olmayanların eline geçmemek için tedbirler vazı tasavvur edilmiştir. Bu mukavelename bu hususlar hakkındaki tedbirler tatbikini âkitlerin her birine terketmekte ve her hangi bir beynelmil mürakabe hükümlerini ihtiva etmemektedir.

19 şubat 1925 tarihli Cenevre mukavelenamesi aynı esasları ve tarifleri kabul etmekle beraber prensip olarak beynelmil ticaretin mürakabesi daha sıkı hükümlerle bağlanmış ve bunun için ithalât ve ihracat münhasıran hükümetler tarafından verilecek vesikalara istinaden yapılması taahhüdü vazolunmuştur. Mukavelenamenin tatbikina nezaret etmek ve istatistikler talep ve tanzim eylemek ve hâdiselerin icabına göre âkitlerden izahat istemek salâhiyetlerini haiz olmak üzere merkezî komite namile yukarıda bahsolunan mürakabe heyetinin teşkili de; bu mukavelenin hususiyetlerinden biridir.

13 temmuz 1931 tarihli Cenevre mukavelenamesi büsbütün başka bir zihniyet ile tanzim olunmuştur. Mukavelename uyuşturuıcı maddeler imalinin, dünyanın yalnız tıbbî ve ilmî ihtiyaçlarına yetiştirecek miktara indirilmesi esasını kabul etmektedir. Bunun için derpiş edilen usuller arasında en nihayet serbest imal ve ihraç esasını tercih olunmuş ve fakat her sene Cenevre mukavelesinin kabul ettiği merkezî komite tarafından dünyanın bütün ihtiyacının mukavelenamede tesbit edilen kaidelere göre tayininden sonra umumî imalâtın ve ihracatın bu miktarı geçmemesi şart ittihaz edilmiştir ve bilhassa Amerika heyeti murahasasının ısrarı üzerine kodeinin de Cenevre mukavelenamesi kayıtları ile bağlanması ve tahdide tâbi tutulması takarrür etmiştir.

Beynelmil Lâhey ve Cenevre mukavelenamelerinin Hükümetimizce pek yakın zamanlara kadar tasdik edilmemiş olması aleyhimize bir çok cereyanlar doğurmuş ve bilhassa Cenevre mukavelenamesinin meriyete girmesi hasebile bu mukaveleyi tatbik taahhüdünü alan memleketlerde barınmayarak memleketimizde birleşen bazı şahısların kaçak uyuşturuıcı maddeler ticaretine germi vermeleri bu cereyanları büsbütün arttırmıştır. Bununla beraber bu mukavelenamelerin ham afyon hariç olmak üzere uyuşturuıcı maddeler hakkındaki muhtelif hükümleri kanun ve kararnamelerle tatbik edilmekte idi.

Memleketimizde esrar müstesna olmak üzere uyuşturuıcı maddeler iptilâsı pek yenidir ve hemen denilebilir ki: Umumî harbin bitmesinden sonra meydana çıkmıştır. Afyon istimali, memleketin en büyük afyon müstahsili olmasına rağmen pek azdır. Morfin ve heroin ve kokain iptilâsı büyük şehirlerimizde görülmektedir ve ekseriyetle münevver sınıf arasında bu derde müptelâ olanlara tesadüf edilmektedir. Bilhassa heroin iptilâsı son zamanlarda sahasını genişletmekte ve yavaş ve fakat emin surette ilerleyen bir salgın gibi bu gün dünden fazla olarak ortalığı sarmaktadır.

Uyuşturuıcı maddeler iptilâsının önüne geçmek ve bu maddeleri salâhiyetsiz olarak satıp bu iptilâyî teşvik edenleri cezalandırmak üzere Büyük Millet Meclisince daha evvelce kabul edilmiş olan ceza hükümleri 1926 tarihli Türk ceza kanununda da aynen muhafaza edilmiştir. Bu hükümler kanununun 403, 408 inci maddelerini teşkil eder. Bununla beraber 1928 senesine doğru memleketinde bu inhimakin çoğaldığına dair deliller ve emmarelerin belirmesi ve o sırada artık dünyaca meriyet mevkiine geçen Cenevre mukavelenamesinin diğer memleketlerde tatbikından naşı oralarda kalmıyarak bizde henüz bu yolda bir taahhüdün mevcut olmamasından istifade suretile bazı şahısların bizde uyuşturuıcı maddeler yapmak için fabrikalar açmağ teşebbüs ettiklerine dair bazı alâmetlerin görülmesi üzerine uyuşturuıcı maddeler hakkındaki mürakabe hükümlerini kuvvetlendirmek ve bilhassa bu gibi müesseselerin açılmasını Devletin müsaadesine talik etmek için bir kanun lâyihası tanzim ve Büyük Millet Meclisine takdim olundu.

1369 numara altında ve 15 - XII - 1928 tarihinde kabul edilen bu kanun bu yolda atılmış muhteriz bir adımdır. Esas itibarile (Lâhey) ve Cenevre mukavelenamelerinin yalnız morfin

ve kokain gibi mamul maddelere ait murakabe sistemini kabul eden bu kanun bu maddelerin ithalât ile memleket dahilinde imalât ve satışını murakabe etmekte olup ham afyonla beraber diğerlerinin hepsinin ihracatını serbest bırakmıştır. Bununla beraber bu kanun uyuşturucu maddeler ithalatını sıkı bir murakabe altında bulundurmak ve memleket dahilindeki satışını tanzim etmiş olmak itibarile kısmen gayesini temin etmiş oluyordu. Filhakika 1926 tarihli eczaneler ve ecza depoları kanunlarıyla ve bunlara müteferri talimatnamelerle zaten memleket dahilinde uyuşturucu maddelerin salâhiyetsiz ellere geçmemesi için kâfi tedbirler alınmış idi. Yukarıda zikredilen uyuşturucu maddeler kanunu hükümleri bu kanunlar ve talimatnameler hükümlerine ilâve edilince dahilinde kontrolü bir dereceye kadar temin etmek mümkün olmuş ise de yavaş yavaş adetleri ziyadeleşen fabrikaların yalnız kaçak ticaretle işigali gaye ittihaz eden unsurların elinde bulunması sebebiyle eldeki kanunlar bunların hem memleket dahilinde tevliit ettikleri teşevvüslere ve hem yaptıkları kanunsuz ihracat sebebiyle cihan efkârı umumiyesinde tevliit ettikleri hayret ve istiraba mâni olamamıştır. Bu itibarla mevcut çerçeve dahilinde murakabe sisteminin kuvvetlendirilmesine lüzum görüldü. Bunun için uyuşturucu maddeler kanununun fabrikaların ihracatı hakkındaki hükmü değiştirilerek ihracatın her ay nihayetinde değil aynı gün haber verilmesi esas kabul edildi ve bu suretle ihracat hakkında vaktinde ve sarîh malûmat alınarak alâkadâr Hükûmetlere haber verilmesi imkânı hâsıl oldu ki bunun neticesinde yapılan ihracatın hiç bir zaman bildirilen mahallere gitmediği ve verilen adreslerin kâmilan yalan olduğu anlaşılmıştır. Diğer taraftan ithal vesikası sisteminin kabulü ile ithalâtın kontrolü ve bu suretle eczaneler ve depolar satışının murakabesi imkânları kuvvetlendirilerek uyuşturucu maddelerin dahilinde tıbbi ihtiyaçlar haricinde kullanılmasına mümkün mertebe mâni tedbirler ittihaz kılınmıştır. Fakat ihracat ticaretini intizama koymağa mevcut mevzuat kâfi gelmediği ve meselâ 1929 senesinin son yarısıyla 1930 senesinin ilk yarısında İstanbuldan muhtelif yerlere çıkarılan ve bittabi kaçak piyasaya intikal eden uyuşturucu maddelerin yekûnu (5 - 6) bin kilo gibi aklıllara hayret verecek miktarlara baliğ olduğu cihetle şikâyetler artmağa başladı ve Devletin şerefini kıran bu yolsuzluğa nihayet vermek üzere 15 şubat 1931 tarihinde İcra Vekilleri Heyetince ittihaz edilen bir karar ile ihracatın da alâkadâr Hükûmetler tarafından verilen ithal vesikaları üzerine verilecek müsaade ile yapılması tekkârür etti. İhracatın müsaade ile yapılması usullünün vazı, yegâne kazançları kaçak ticaret olan fabrikaların bittabi kazançlarına mâni olmaya başlayarak ihracat azaldı ve son zamanlarda bu fabrikaların kapanmış olması sebebiyle gizli olarak morfin ve heroin imalâtı türemeğe başlamış ve bu mesele de şiddetle takip edilmek lâzımken bir belâ halini almıştır.

Fakat elyevm mevcut uyuşturucu maddeler kanunî hükümleri bu maksadı temine kâfi gelmediği gibi son vaziyetler üzerine Hükûmetçe alınan mukarrerat neticesinde beynelmîl mukavelenamelerin Büyük Millet Meclisince tasdik ile Devletin bir takım taahhütler almış olması da işin cephesini değiştirmiştir. Bundan başka kaçakçılık yüzünden hâsıl olan dahilî ve haricî hoşnutsuzluklara bir mahiyet verilmek üzere Hükûmetçe ham afyonun bir elden ihracı ve afyon müstekkatı ve sair uyuşturucu maddelerin inhisar altına alınması da takarrür etmişti. Şu hale nazaran mevzu kanunların tamamile değiştirilerek inkişaf eden bu vaziyete göre yeni kanunlar tanzimi zaruret halini alarak ona göre hazırlıklar yapılmış ve bunun neticesinde ilk lâyiha husule gelmiştir ki bunlardan biri memlekette yalnız kâr teminine çalışan hususî eller tarafından afyon müstekkatı yapıp devletin tasdik ve kabul etmiş olduğu Beynelmîl mukaveleler hilâfına ihracat yapmasına mâni olmak üzere inhisar tesisi hakkındaki kanun lâyihasıdır. Bu lâyiha munhasıran ticarî ve iktisadî hükümleri ihtiva etmek üzere tanzim edilmiş tir. İkincisi de bu lâyihadır ki Uyuşturucu maddelerin murakabesine aittir. Çünkü Devlet inhisar tesisi ile bu işin yalnız ticarî ve iktisadî cihetleri intizama konulmuş ise de bununla uyuşturucu maddeler ithalât ve ihracatı ve memleket dahilindeki satışını murakabesini temin etmek mümkün olamaz ve inhisar tesisi etmiş olmakla da Devlet beynelmîl mukavelenamelerin kabulü ile taahhüt etmiş olduğu mecburiyetlerden kendisini kurtarmış değildir. Bu cihetle inhisar tesisi hakkındaki lâyiha ile işin ticarî ve iktisadî

ciheti bir çerçeve altına alınmış olmakla beraber ayrıca bir murakabe kanunu ile beynelmilel mukavelenameler ahkâmı dairesinde uyusturucu maddelere karşı yapılan beynelmilel mücadele ile teşriki mesai etmek zarureti vardır. Yani inhisarlar tesis edilmiş olmakla beraber yine uyusturucu maddeler ithalât ve ihracatı ve memleket dahilindeki satışı beynelmilel mukavelenamelere göre icap eden vesikalarla yapılmak icap eder. İşte bu maksatları temin etmek üzere de uyusturucu maddeler murakabesine ait merbut kanun lâyihası tanzim edilmiştir.

Bu lâyihanın esası ve ruhu yukarıda arzedildiği gibi beynelmilel afyon mukavelenamelerinin hükümleridir ve burada teşekkül eden inhisar idaresi bir hükmî şahsiyet addedilerek bu idarenin ithalât ve ihracat ve satışı murakabe altına alınmıştır. inhisarın mevzuunu teşkil eden maddelerin hususiyeti ve bu maddelere ait beynelmilel muameleler itibarile buna zaruret vardır. Bu murakabe kanun lâyihasile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine verilmiştir. Esasen bizde şimdiye kadar bu murakabeyi Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti ifa ettiği gibi beynelmilel mukavelenamelere iştirak eden Devletlerden % 80 ine yakın bir miktarı bu muahedeler tatbikatına nezaret etmek üzere sıhhat makamlarını memur etmişlerdir. Esasen işin tabiatı de bunu iktiza eder. Çünkü bu tahditlerden maksat uyusturucu maddelerin tıbbî ve ilmî maksatlar haricinde kullanılmasına ve imaline mâni olmaktır ve bu maksatları tayin ve tahdit etmek ancak tıbbî ve sıhhi işlerle iştigal eden makama ait olmak lâzımgelir. Sıhhat vekâleti de mahsus kanunlarına ve maksadı teşekkülüne tevfikan memleket dahilinde tıbbî ve sıhhi işlerin yegâne mercii olduğundan ve bu iş için icap eden idare ve teknik teşkilâta malik olduğundan bu sıfatlarla uyusturucu maddeler murakabesinin bu vekâlete ait olması mantıkan tabii görülür. Bundan başka uyusturucu maddelerin memleket dahilindeki intişarına en mümih vasıta olmak mahiyetinde olan ecza depoları ve eczaneler Sıhhat vekâletinin murakabesine tâbi müesseselerden madut olduğundan dahili memleketteki murakabenin yine Sıhhat vekâletinin idaresinde kalması zaruridir. Teşekkül edecek inhisar idaresi hem beynelmilel usullere göre vesikayı kendi vermesi ve hem de ticaret yapması hariçte bir nevi şüphe ve itimatsızlığı calıp olabileceğinden bu idarenin tamamen ticarî bir müessese halinde kalarak uyusturucu maddelere ait olup Devlet tarafından taahhüt edilen diğer ahdi mecburiyetlerin yani memleketin tıbbî ve ilmî maksatlara hadim uyusturucu maddeler ihtiyacatını tesbit etmek ve bu ihtiyaçlara göre ithal ve ihraç vesikaları vermek ve memleket dahilinde satışı murakabe eylemek, Cenevre mukavelenamesinin doğurduğu daimî komite veya Cemiyeti Akvam teşkilâtile ve diğer hükümetlerin uyusturucu maddeler murakabesine memur makamlarile münasebette bulunmak işleri Sıhhat vekâleti uhdesine bırakılmış ve her iki lâyiha bu esaslara göre tertip olunmuştur.

Bu düşüncelerle tanzim edilen uyusturucu maddelerin murakabesine dair kanun lâyihasının maddelerinin ihtiva ettikleri hükümlere gelince:

1 — Birinci madde kanunun emrettiği murakabenin hangi maddelere ait olduğunu göstermektedir. Bu madde 13 temmuz 1931 tarihli Cenevre mukavelenamesinin birinci tarifât kısmından alınmıştır ki: bütün devletler yaptıkları uyusturucu maddeler kanunlarında aynı şekli ihtiyar etmişlerdir ve buradaki nisbetler tamamen beynelmilel kabul olunan şekillere uymaktadır.

2 — İkinci maddede müstahzar afyonun tamamen memnu olduğu zikredilmektedir. Esasen afyon, ham afyon şeklinde değil, onun içilmesini veya yenmesini mümkün kılacak şekilde hazırlanmış bir şekilde müptelâları tarafından kullanılır. Yani afyon tiryakileri tarafından kullanılan madde müstahzar afyondur. Bu cihetle bu maddenin her memlekette imali, satışı, ithal ve ihracı menolunmuştur.

3 — Üçüncü madde esrara aittir. Bizde uyusturucu maddeler meselesinde esrarın bir hususiyeti vardır. Esrar Hint kenevirinden istihsal olunur ve kısmen memleket dahilinde kullanılır ve büyük miktarı da gizli olarak ihraç edilir. Son zamanlarda memleket dahilinde esrar istihsali artmıştır. Esrarın istihsalini menetmeğe yarayan mevzuatımız kâfi değildir. Bu cihetle bu lâyhada esrar istihsale yarayan nebatın ekilmesi ve esrar istihsali külliyen menedilecek hüküm konmuştur.

4 — Birinci maddede zikredilen uyusturucu maddelerin ve bunların bütün müstahzarları

nın imal, ithalinin ve ihracının inhisar altına alınması ne mümkün ne de faidelidir. Uyuşturucu maddeleri ihtiva eden yüzlerce müstahzarlar vardır ki: Bunların ithali veya memleket dahilinde imali sıhhati umumiye için zarurî olmakla beraber bunların senede bir kaç yüz veya bin lirayı geçmeyen satışı için yüzlerce kalem ecza ve mustahzarat için İnhisar idaresince teşkilât yapılması çok masraflı ve binaenaleyh Devletçe zararlı olur. Bu noktai nazarla inhisar lâyihasında uyuşturuıcı maddelerden ve müstahzarlarından hangilerinin inhisar altına alınacağını Sıhhat ve İktisat vekâletlerince müştereken tayin olunacağı zikredilmiş ve bu lâyihanın dördüncü maddesinde de inhisar altına alınacak olan bu maddelerin ne suretle ithal edileceği tesbit edilmiştir. İthalâtın memleket tıbbî ve ilmî ihtiyacına uygun olması ve ihtiyaçtan fazla mal gelmemesi lâzımgeldiğine göre evvelâ İnhisar idaresince Sıhhat vekâletinden müsaade alınması usul itihaz edilmiştir. Uyuşturucu maddeler için teşkil edilen İnhisar idaresinden maksat varidat temini olmayıp kaçakçılığa ve uyuşturuıcı maddeler sui istimaline azamî surette mâni olmak olduğuna nazaran bu meselede son derece takayyüt gösterilmesi zaruridir. Binaenaleyh; tebeyyün edecek ihtiyaca göre ithal edilecek miktarlar hakkında Sıhhat vekâletimizce beynelmilel mukavelenameler dairesinde bir ithal vesikası verilmek icap eder. Bunu müteakip gelen beşinci ve altıncı maddelerde; bu vesikalar hakkında yine beynelmilel mukavelenameleri koyduğu mecburiyetlerin infazına aittir.

5 — Yukarıda söylendiği gibi bütün müstahzarların inhisar altına alınmasına imkân olmadığından ve bunların hepsinden memleketi mahrum bırakmanın umumî sıhhat için zararlı olduğuna göre inhisar haricinde kalan bazı tıbbî müstahzaratı getirmeğe salâhiyeti olanları lâyiha, 7 nci madde ile tesbit etmiş ve ne suretle getirileceği de inhisar idaresi ithalâtına benzer olarak tasrih olunmuştur.

6 — Sekizinci madde memleket dahilindeki inhisar fabrikası tarafından yapılacak uyuşturuıcı maddelerin ne suretle ihraç edileceğini göstermektedir. Hükûmetçe muahedelerle ihracat için vesika sistemi kabul edilmiş ve bunların ne suretle verileceği de beynelmilel mukavelenamelerle tesbit kılınmış olduğundan bu madde ile 9 uncu ve 10 uncu maddeler hükümleri bunlara göre tayin edilmiştir.

7 — 11 inci maddede yine inhisar altına alınmasında faide görülmeyen ve memleket dahilinde kararını mahsusuna tevfiikan izin almış salâhiyetkar kimseler tarafından yapılan müstahzarların ihracı hakkında yukarıdaki maddelere benzer hükümler vardır.

8 — 12 nci maddede ham afyonun ithalinin memnuiyetine dair bir hüküm konmuştur. Çünkü: Memleketimiz dünyada en ziyade ham afyon istihsal edenlerden biri olduğuna göre hariçten bu maddenin getirilmesine hiç bir lüzum yoktur. Maddenin mütebaki kısmı memlekette istihsal eden ham afyon ihracını inhisar idaresinin yine beynelmilel mukavelenamelere tevfiikan yapacağını göstermektedir. Ham afyon başlı başına uyuşturuıcı maddeler evsafında olmadığı ve bunun ihracı tamamen ticarî bir mahiyeti haiz olduğuna göre burada inhisar idaresinin, bittabi beynelmilel taahhütler dairesinde ihracatı kendi başına yapması daha doğru olur. Yalnız: Sıhhat vekâletinin her üç ayda bir Cemiyeti akvam alâkadar makamlarına malûmat vermesi mecburiyetine binaen ihracattan bu vekâletin vaktinde haberdar olmasını temin edecek hüküm konmuştur.

9 — Beynelmilel mukavelenameleri tasdik ve kabul etmiş Devletler pek azalmış olmakla beraber yine bazıları lâyihamızla murakabesini kabul ettiğimiz bütün maddeler hakkında vesika sistemini tatbik etmemekte olduklarından bu gibi memleketlere yapılacak ihracatın ne şekilde olacağı 13 üncü madde ile tayin edilmiştir.

10 — Uyuşturuıcı maddelerin memlekete getirilip buradan başka memleketlere götürülmesi gayrimesru ticarete yol açmak ve kaçakçılığa imkân bırakmak demek olduğundan bu maddelerin tekrar ihraç edilmek üzere memleketimize ithal edilmesi 14 üncü madde ile menedilmiş ve yalnız transit geçen maddelerin mevzu usul dairesinde kabulü zarurî görülmüştür.

11 — Lâyihanın 15, 16, 17, 18 inci maddeleri uyuşturuıcı maddelerin memleket dahilindeki satışlarını tanzim etmektedir. Bu maddelere nazaran şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da memleket dahilinde bu maddeleri yalnız ecza ticarethaneleri ve eczaneler satabilecekler ve fakat bu mü-

esseselerin her birisi kendisine mahsus bir satış sahasına malik olacağı gibi hususî kayıt ve şartlara tâbi olacaktır. Bu cümleden olarak ecza ticarethaneleri yalnız eczanelere ve resmî sıhhat müesseselerine ve ecza lâboratuarlarına ancak vesika mukabili satmak ve bu vesikaları beş sene müddetle muhafaza etmek mecburiyetindedir. Her hangi bir teftiş vaziyetinde bir ecza deposunun defterlerindeki satış kayıtlarının doğru olup olmadığını tetkik için bu vesikaların uzun müddet saklanması pek muvafık olur. Eczaneler ise; ancak reçete mukabili satmağa salâhiyettardır ve bu reçeteler ancak bir defa kullanılabilir. Tekrarı caiz değildir.

12 — Bir takım uyuşturucu maddelerin umumî sıhhat üzerine olan muzır tesirinden dolayı bütün dünyaca imal ve istimalinin tahdidi için kayıt ve şartlar vazı bu mddelerin kaçakçılığa intikal eden ve bu yüzden büyük menfaatler temin eden bir takım insanların yeni yeni ve henüz nizam ve kayıt altına alınmamış uyuşturucu maddeleri ticarete çıkarmağa çalıştıkları görüldüğünden ileride kaçak ve toksikamını tevhit ettiği ilmî bir surette tebeyyün edecek maddelerin de bu kanun hükümlerine tâbi olmasını temin için 20 nci madde ile sarahat verilmiştir.

13 — Uyuşturucu maddelerin izinsiz memlekete ithal edildiği veya memleket dahilinde salâhiyeti olmayanlar tarafından kaçak suretile satıldığı veya nezterlerinde bulundurulduğu anlaşılan ve alâkadar memurlar tarafından zapt ve müsaderede edilmesi lâzımgelen uyuşturucu maddelerin sahipleri hakkında icap eden adlî takibat yapıldıktan sonra bunlar ötede beride bir takım depolar da kalarak bazan zayı olmakta veya bazan da; çalınarak her iki halde de bunların gizli ve kaçakçı ellere intikalini kolaylaştırmaktadır. Hükümet bir taraftan bütün kuvvetile uyuşturucu maddelerin intişarını menetmek ve bunları malûm halk arasında yaymağa çalışan cinayetkâr elleri cezalandırmak ile meşgul olduğu halde diğer taraftan bu takibat sebebiyle elde edilen bu mazarratlı cisimlerin başka yollardan yine kaçak piyasaya intikali katiyen doğru olamayacağından bunların takibat hitamını müteakip derakap Sıhhat vekâletine gönderilmesi usul ittihaz edilmiş ve bu husus evvelce bütün valiliklere bildirilmişti. Kanunî müeyyedelere istinat etmeyen bu emrin tatbikatı bazı mertebe güçlülere rastgelmekte olduğundan buna mâni olmak üzere kanunun 20 nci maddesinde sarîh hükümler konulmuş ve bu maddelerin sahipli veya sahipsiz zapt ve müsaderede olunduktan sonra; adlî ve inzibatî muamelelerin hitamından sonra Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine gönderilmesi katî olarak temin edilmek istenmiştir.

Vekâletçe muhafaza altına alınacak olan bu maddelerin miktarı ekseriya pek yüksek olup bunların memleket ve sıhhi ve ilmî ihtiyacından pek fazla olduğu şimdiye kadar yapılan tecrübelerle malûm olduğundan bu yüksek miktarda uyuşturucu zehirlerin uzun zaman kalması çok tehlikeli görülmüş ve esasen memleket dahilinde böyle büyük stokların mevcudiyeti de; murakabe noktai nazarından ve beynelmilel tahdit mukavelenamesinin tatbikatı cihetlerinden müşkülâtı mucip olacağı anlaşılmış olduğundan bunların 21 inci madde ile de muayyen usuller dahilinde imhası kabul edilmiştir.

Bundan başka esasen bütün uyuşturucu maddeler takibatında bu takibat ve tahdidattan netice itibarile mutazarrır olması lâzımgelen ham afyon müstahsili çiftçilerin bu zararlarını bir dereceye kadar azaltmak ta çok haklı ve mantıkî olduğundan ve halkı zehirlemek için gayrimesru ticaret emellerile yapılan ve satılmak istenildiği halde yakalanan bu maddeleri ortadan kaldırmak daha doğru olur. Bunları meşru ve tıbbî ihtiyaca tahsis etmek lâzımgeldiği takdirde; esasen bu maksat için yapılacak imalâta mahsus ham afyon sarfiyatı azalacak ve binnetice çiftçinin zararını mucip olacaktır. Binaenaleyh, bu hareket tarzı en makul ve mantıkî şekil addedilmektedir.

14 — Esrr ve müstahzar afyon hakkında da aynı muamelenin tatbiki tabîi olduğundan bunun için 22 inci madde tanzim olunmuştur.

15 — Şimdiye kadar uyuşturucu maddeler hakkında mevzu hükümlere riayet etmeyenler hakkında mevcut cezalar pek az olduğu gibi bu hususta mevzu muhakeme usulleri dolayısıyla de davaların seyri pek ağır olduğundan matlup sürat ve şiddet gösterilememekte ve netice itibarile kaçakçıların cesareti artmakta idi. Bu gün mahkemelerimizde senelerdenberi devam eden uyuşturucu maddeler davaları mevcut olmakta ve bu dava ile alâkadar mücrimler serbest olduklarından yine meşum ticaretlerine devam etmektedirler. Bu itibarla cezaların bilhassa hapis cezasının şiddetlendirilmesi ve

nakti cezanın arttırılması pek zarurî görülmüştür. Bundan başka mevcut hükümler arasında uyuşturucu maddeler takibatını kolaylaştıracak ihbaratı yapan şahısları veya hayatını siper ederek bu işte çalışan cinayetkâr adamları yakalamağa çalışan memurları mükâfatlandırarak bir sarahat mevcut olmaması takibatta büyük bir noksanlık arz etmektedir. Diğer bir takım maddelere ait kaçakçılıklardan yalnız arada Devletin malî menfaati meyzubahs olduğu halde büyük miyasta cezai naktiler alınıp bir kısmı bu kaçakçılıkların keşfi ve yakalanması hususunda hizmetleri görülenlere tevzi edildiği halde cemiyetin ve ferdin hayatı ve istikbali için pek büyük ve feci tehlikeler tevliit eden bu maddeler kaçakçılığı hakkında böyle hükümler bulunmaması doğru olamaz. Vatandaşlar ne kadar kanuna riayetkâr olsalar ve kanunlara muhalif cürüm işleyenleri takip hususunda Hükûmete yardıma müheyya bulunsalar ve memurlar ne kadar vazife hissi taşısalar maddî bir menfaat olmadıkça bazan pek tehlikeli olan bu takibat için kendilerinden azamî bir yardım ve bir hizmet beklemek beşerî hisleri tanınamak demek olur. Bu cihetle diğer kaçakçılarda olduğu gibi burada da para cezasının ziyadeleştirilmesi ve bunun dörtte birinin haber verenlerle kaçakçıları yakalayanlar arasında Hükûmetçe tevzi edilmesi muvâfık görüldüğünden 23, 24 üncü maddeler bu düşünceye göre tanzim edilmiştir.

16 — Esrar istihsalinde yarayan nebatın gizli surette ekilerek bunlardan esrar istihsalinin önüne geçmek üzere bu mezruatın nerelerde görülürse görülsün ziraat ve sıhhat memurlarının müşterek raporlarıyla imhasını temin için 25 inci madde tertip olunmuştur.

17 — 26, 27 ve 28 inci maddeler eczanelerle ecza dapoları tarafından satış hakkında mevzu kanunî hükümlere mugayir hareket edildiği takdirde tatbıkî lâzımgelen ceza hükümleri zikredilmiş ve 29 uncu madde ile de; bu hususta mükerreren cezalandırılan ecza ticarethanelerinin uyuşturucu maddeler ticaretile iştigalden meni imkânı temin olunmuştur.

18 — Yukarıda bir nebze bahsolunduğu üzere uyuşturucu maddeler hakkında mevzu hükümlere riayetsizlikleri tebeyyün eden kaçakçıların takibatı pek ağır seyretmekte olduğundan buna mâni olmak üzere 30 uncu madde ile bu hareketlerin kaçakçılık addolunduğu ve bu itibarla 1918 numaralı kaçakçılık kanunu hükümlerine göre takibat yapılması ve muhakemelerin ihtisas mahkemelerinde görülmesi temin edilmek istenilmiştir. Bu suretle yapılacak takibatın sürat ve şiddeti mücrimleri korkutacağı yani kaçakçılık sahasında 1918 numaralı kanunun yaptığı salâh eseri bu işte de görüleceği gibi cezaların süratle tayini sebebiyle alınacak para cezalarından hissedar olacak muhbirler ve yakalayan memurlar da süratle mükâfatlarını alabileceklerdir. Uyuşturucu maddeler murakabesi noktai nazarından bu hükmün çok büyük ehemmiyeti vardır.

19 — 31 inci madde kaçakçılık kanunundaki hükümlere kıyasen uyuşturucu maddeler kaçakçılığını kendisine meslek ittihaz eden bir takım vicdansız şahısların cemiyet için muzur olan hareketlerine tamamen mâni olabilmek üzere müteaddit defalar bu cürümlerden dolayı cezalandığı halde mütenebbih olmayanların kendi habaset dairelerinden uzaklaştırılmasını temin için sürgün cezası nazarı dikkate alınmıştır.

20 — Bu lâyihanın meriyete geçmesile 1369 numaralı kanun hükümleri lüzumsuz kalacağından bunların ilgası için 32 inci madde vazolunmuştur. Diğer maddeler kanunun meriyetine ve tatbıkına ait olmak üzere tanzim edilmiştir.

Su mesrudata ve izahata nazaran; merbut lâyiha uyuşturucu maddeler iptilâsının ve bu iptilâyi idame eden kaçakçılığın önüne geçecek çok ince kayitleri ihtiva etmekte ve tamamen beynelmilel mukavelenamelerle taahhüt edilen mecburiyetlerin tatbikatı temin edilmekte olduğundan biran evvel kabulile Hükûmetimizce bu yolda açılan ciddi mücadelenin takviyesi temenni olunur.

Sihhat ve içtimai muavenet encümeni mazbatası

T. B. M. M.
S. İ. M. encümeni
K. № 1
Esas № 1/741

3-VI-1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında Sihhat ve İçtimai muavenet vekilliğince hazırlanmış Başvekâleti celilenin 31-V-1933 tarih ve 6/1739 numaralı tezkeresile gönderilen ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası esbabı mucibesile beraber, Hıfzıssihha işleri umum müdürü hazır olduğu halde mütalea edildi.

Encümenimizce bu lâyihanın cezaya müteallik maddeleri ihtisas encümeninin tetkikine bırakılıp diğer maddeleri müzakere olunarak muvafık görülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Reisliğe arz ve havalesi mucibince İktisat encümenine tevdi olunur.

S. İ. M. En.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Erzurum	Bursa	Antalya	Balıkesir	Bolu	Antalya	Manisa	Muğla
<i>Dr. A. Fikri</i>	<i>Dr. Refik</i>		<i>Muzaffer</i>	<i>Dr. E. Cemal</i>	<i>Dr. Cemal</i>	<i>Dr. Saim</i>	<i>H. Avni</i>

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat encümeni
M. № 41
Esas 1/741

7-VI-1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında olup Başvekâletten 31-V-1933 tarih ve 6/1739 numaralı tezkere ile gönderilen esbabı mucibeli kanun lâyihası ve Sihhat ve içtimai muavenet encümeni mazbatası encümenimize havale edilmekle Sıhhiye vekili Refik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu, Bundan evvel Yüksek Meclisin tasvibinden geçen 2253 numaralı uyuşturucu maddeler inhisarı kanunu ve ham afyonun hariçi ticareti hakkında Yugoslavya ile akıt ve kabul edilen itilâfname hükümlerinin hüsnü tatbik ve murakabesini temin maksadile hazırlanan işbu lâyihayı encümenimiz umumî hatları itibarile aynen kabule şayan görmüş ancak, birinci, on ikinci ve yirmi beşinci maddelere aşağıda sebepleri arz ve izah edilen bir iki fıkranın ilâvesini faydalı bulmuştur.

Gerek bu lâyihada gerek uyuşturucu maddeler inhisarı kanununda muhtelif manalara gelmesi ihtimali çok olan bir takım fennî istilâhat mevcut olup tatbikatta yanlış bir muameleye meydan kalmamak için bu istilâhat hakkında beynelmilel kabul edilen tarifatin Sihhat ve içtimai muavenet vekâletince kanunun neşriyle beraber ilân edilmesinde encümenimiz fayda mülâhaza etmiş ve bu maksadı teminen birinci madde nihayetine bir fıkra ilâve etmiştir.

Yugoslavya ile aktedilen itilâfname mucibince bir elden ihraç edilecek olan ham afyonun satış bedeli tarafeyn arasında muayyen bir nisbet dahilinde taksim edileceği ve taksim edilen bu bedele tekabül edecek kadar afyonu satılmamış olan tarafın aradaki farkı diğer tarafa afyon olarak vereceği musarrah bulunmasına nazaran iki devlet arasında zaman zaman ham afyon ithali zarureti hâsıl olacağından lâyihanın on ikinci maddesile ham afyon ithalinin memnuiyeti hakkında konan hükmün baş tarafına (Devletçe aktedilen itilâfnameler hükümleri haricinde) cümlesinin ilâvesini encümenimiz münasip görmüştür.

2253 numaralı uyuşturuca maddeler inhisarı kanununun muvakkat maddesile 932 ve daha evvelki senelere ait ham afyon mahsulünün kânunuevvel 933 nihayetine kadar sahipleri tarafından muayyen şerait altında serbesçe satılıp ihraç edilmesi kabul edilmiş idi. Halbuki Hükümetimiz 14 kânunusani 933 tarihinde Cenevrede aktedilen beynelmil el afyon mukavelesini kabul etmiş bulunduğundan bu mukavelenin istihdaf ettiği kaçakçılığa mâni olmak keyfiyetini temin edebilmek için 1933 kânunuevvel nihayetine kadar serbest ihracı kabul edilen mezkûr afyonların kaçağa sarfedilip edilmediğini murakabe noktai nazarından yüklendiği ve çıkarıldığı mahal ve limanların bilinmesinde fayda mülâhaza edilmiş ve bu maksadı temin için bunların ihraçlarından itibaren azamî bir hafta zarfında inhisar idaresi tarafından Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletine bildirilmesi yolunda 12 nci maddenin nihayetine bir fıkra ilâve edilmiştir. 25 nci madde de munhasıran esrar istihsaline yarayan nebatat ekenler hakkında tatbik edilecek cezadan bahsedilmekte olup encümenimiz kanunun yeni tatbika başlandığı senelerde bu filin cezayı müstelzim olduğu bilinmeyerek ekilmiş nebatat bulunabileceğini ve bu nebatı ekenin belki de esrar istihsalı kastı bulunmadığı ve ekme hâdisesile vazı kanunun kastı olan esrar istihsalı filinin tamam olmayacağını düşünerek birinci defasında mezkûr nebatın imhasile iktifa edilmesini ve tekerrürü halinde cezalandırılmasını encümenimiz muvafık bulmuş ve bu maddeyi bu esasa göre tadil etmiştir.

Yukarıda arzedildiği veçhile lâyihaın diğer maddeleri aynen kabul edilmiş olup havalesi mucibince Adliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İktisat En. Reisi N.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Şebın Karahisar	Şebın Karahisar	Afyon K.	Zonguldak	Gazi Antep	Zonguldak
<i>İsmail</i>		<i>İzzet</i>	<i>Hasan</i>	<i>M. Nuri</i>	<i>Ragıp</i>
Aza	Aza	Aza			
İstanbul	İzmir				
<i>Alâettin</i>	<i>M. Sadettin</i>	<i>Ali Rıza</i>			

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 39
Esas No. 1/741

8 - VI - 1933

Yüksek Reisliğe

Uyuşturuca maddelerin murakabesi altında hazırlanan kanun lâyihası Başvekâletin 31-V-1933 tarih ve 6/1739 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale olunmakla Sıhhat ve İctimai muavenet ve İktisat encümenleri tadil ve mazbatalarile birlikte S. İ. M. Vekili Dr. Refik Beyin huzur ile tetkik ve müzakere olundu.

Uyuşturuca maddeler hakkında müteaddit mukavelenamelerle konulmuş olan beynelmil el hükümlere Hükümetimiz de bu bapta kanunla iştirak etmiş olduğundan âlemşümül ve insanî faydaları noktasında bu maddeler hakkında konulacak şiddetli tedbirlerin ve sıkı murakabe hükümlerinin ve cezaî müeyyedelerinin lüzumu aşikâr olmakla esasen 1369 numaralı mevcut kanunun sahasını genişleten bu lâyihaın kabulüne encümenimizce de karar verilmiş ve maddelerde aşağıda yazılan sebep ve mülâhazalarla bazı değişiklikler yapılmıştır.

Lâyihaın birinci maddesi Hükümetin teklifi veçhile kabulü tensip edilmiş ve İktisat encümeninin bu maddeye ilâve ettiği fıkrada 2253 numaralı kanuna göre memleketimizde ekilecek ve dahilde satılacak ham afyonların müstahzar afyondan farkettilere surette S. İ. M. Vekâletince tarif edilerek liste halinde neşredilmesi yolundaki mütaleası encümenimizce de musip görülmüşse de

ham afyonun ne olduğu 2108 numaralı kanuna merbut afyon mukavelenamesinde vazihan tarif edilmiş olduğundan birinci maddeye bir fıkra ilâvesi yerine mezkûr mukaveleye atfen ikinci maddeye sarahatle bir cümle ilâvesi daha muvafık görülmüştür.

Lâyihanın üçüncüden yirminciye kadar olan maddelerinden 12 nci maddeden gayrisi Hükûmetin teklifi vechile aynen kabul edilmiş ve 12 noi maddede İktisat encümeninin ilâve ettiği son fıkra muvakkat mahiyette ve uyuşturucu maddeler inhisarının teşkilinden evvel stok ham afyonlara ait hüküm olmak itibarile bu fıkranın muvakkat madde olarak lâyihanın sonuna derci muvafık görülmüştür.

Zaptedilen uyuşturucu maddelerin musaderesine mahkemece karar verilir veya sahipleri malûm bulunmazsa bu maddelerin S. İ. M. Vekâletine gönderilerek bir heyet huzurunda imha edileceğinden bâhis olan 21 inci maddeye bu maksada göre kayıtlar konarak encümence tertip edilmiştir.

Bu kanun hükümlerine uymadığı zannile zaptedilip mühürlenerek hıfzedilen uyuşturucu maddelerin sahiplerine teslimi lâzımgeleneğine dair mahkemelerce karar verilse bile iade ve teslim keyfiyetinin yine S. İ. M. Vekâleti tarafından yapılması bu kanunla gözetilen ehemmiyet itibarile sahiplerine karşı müşkülâtı mucip olacağı düşünülmele beraber her türlü selâmetin temini mülâhazasile olveçhile tervici kabul edilmiştir.

Musadereye mahkemelerce karar verilmesi kaidesini mahfuz tutmak üzere lâyihanın 22 nci maddesindeki musadere tabiri çıkarılmıştır.

23 üncü maddede yazılı hükümler cezaya taallük etmesine ve türk ceza kanununda esasen buna dair hükümler mevcut olmasına binaen bu kanunla konması derpiş edilen ahkâma göre ceza kanununun 403, 404, 405, 406 nci maddeleri tadil edilmiş olduğundan lâyihadaki bu madde tayyedilmiştir.

Lâyihanın 24 üncü maddesi 28 inci madde olarak aşağıya nakledilmiştir:

Esrar istihsaline yarayan Hint kenevirinin ekilmesinin memnuiyetine dair olan hüküm encümence 23 üncü maddede yazılmış ve cezaları tayin eden ikinci fıkrası mutlak olarak memnuiyet hilâfına bu nebatı ekenlerin cezasını göstermiştir. Hükûmetin tanzim ettiği lâyihanın 25 inci maddesinde Hint kenevirini ekenlere verilecek cezayı gösteren son fıkrasına İktisat encümenince ekmeği itiyat edenlerin cezalanması yolundaki tadili encümence varit ve kabule şayan görülmemiştir. Çünkü ceza kanununda itiyadın iki defa mahkûm olduktan sonra bir suçun üçüncü defa işlenmesi hali olduğu şekildeki tarifine nazaran itiyat kaydile konulacak cezanın tatbiki kabiliyeti olmayacağı gibi Hint keneviri denilen bu nebatın sıhhat üzerine fena tesiri muhakkak olan ve memleketimizin bazı tabaka halkınca kullanılan esrar istihsalinden başka bir şeye yaramayacağından tekerrür ve itiyat gibi kayıtlar aranmaksızın bunu ekenlerin ceza tehdidi altında bulunmaları umumî sıhhat namına lüzumlu ve faydalı görülerek madde izah edildiği şekilde tertip olunmuştur.

Lâyihanın 30 uncu maddesi encümence değiştirilerek 27 nci madde olmak üzere yazılmıştır. Bu madde ile türk ceza kanununda tadilen kabul edilen 403 ten 408 inciye kadar olan maddelerdeki suçların muhakeme usulü itibarile ihtisas mahkemelerince kaçakçılığın meni ve takibine dair olan kanuna göre takip ve muhakeme edilmeleri encümence de faydalı görülmüş ve madde o suretle tertip olunmuştur. Bu maddenin sonuna iftira mahiyetinde isnatta bulunacaklar aleyhine yapılacak takip ve muhakemenin de ihtisas mahkemelerine ait olması yolunda bir fıkra ilâvesi ekseriyetle kabul edilmiştir. Bu fıkraya mahal olmadığı reyinde olup akalliyette kalan azanın mütalealarına göre uyuşturucu maddeler hakkındaki ihbaratta bulunacakların cesaretlerini kıracağı beyan edilmişse de ihbar edenlerin ikramiye almaları bu kanunla da kabul edildiğinden buna tama ederek tasni ve isnatta bulunacaklara karşı asıl suçun görüldüğü ihtisas mahkemelerince bu suçun iftira cürmü mahiyetinde olarak isnat eden müfterilerin dahi muhakeme edilmeleri muadelet itibarile de lâzım görülmüş ve bu rey ekseriyetle kabul olunmuştur.

Lâyihanın 31 inci maddesinde bu kanuna muhalif harekette bulunanların mükerrirleri hakkında sürgün cezasının verilmesi encümence de tasvip edilerek 1918 numaralı kanunda yazılı ve buna mümasil olan hükümler aynen nakledilerek 29 uncu maddede yazılmıştır.

Encümen 30 uncu madde olarak bir madde tertip etmiş ve bununla 2253 numaralı kanunda hüknünün cari olacağı zikredilen ve bu lâyiha ile ilgası lâzımgelen 1369 numaralı kanunun yerine bu lâyihaın kaim olduğunu kayıt ve tasrih etmiştir.

Encümenca yapılan tadillerle lâyihaın müstacelen ve tercihan müzakere ve kabulü Heyeti umumiye arzedilmek üzere bu mazbata Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi N. M. M. Kocaeli <i>Salâhattin</i>	Kâtip Yozgat	Aza Antalya <i>Haydar</i>	Aza Kayseri <i>S. Azmi</i>	Aza Antalya <i>Numan</i>	Aza Edirne <i>Hasan Hayri</i>	Aza Çanakkale <i>Osman Nijazi</i>
Aza Çorum <i>Münir</i>	Aza Kars <i>Nazif</i>	Aza Tokat <i>Nâzım</i>	Aza			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Uyuşturucu maddeler murakabesi hakkında kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Tıbbî afyon ile müstahzaratının ve morfin ve bütün milhlerinin ve morfinin uzvî hamızlarla veya küül cezrile birleşmesinden mütehassıl bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin ve koka yaprağı, ham kokain ve kokain ekgonin ve tropokokain ile bütün milhlerinin ve yüzde 0,20 gramdan fazla morfin ve milhlerini ve yüzde 0,10 gramdan fazla kokain ve milhlerini muhtevi bütün müstahzarların ve ökodal (Eukodal), dikodit ve (Dicodide) Dilodit (Dilaudide), Asedikon (Acédicone) ve bunların terkibi kimyevisinde bulunan maddelerle bütün müstahzarlarının ithal, ihraç ve memleket içerisindeki satışı Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekâletinin murakabesine tâbidir.

İKİNCİ MADDE — Müstahzar afyon ismi verilen maddenin ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Munhasıran esrar yapmağa yarayan nebatın (Hint keneviri) ekilmesi ve her ne şekilde olursa olsun esrarın ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Birinci maddede yazılı olan cisimlerden mahsus kanununa tevfi kan inhisar altına alınanların memlekete ithali için inhisar idaresince Sıhhat ve içtimaî muave-

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — Tıbbî afyon ile müstahzaratının ve morfin ve bütün milhlerinin ve morfinin uzvî hamızlarla veya küül cezrile birleşmesinden mütehassıl bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin ve koka yaprağı, ham kokain ve kokain ekgonin ve tropokokain ile bütün milhlerinin ve yüzde 0,20 gramdan fazla morfin ve milhlerini ve yüzde 0,10 gramdan fazla kokain ve milhlerini muhtevi bütün müstahzarların dikodit (Dicodide), Dilodit (Dilaudide), Asedikon (Acédicone) ve bunların terkibi kimyeviyesinde bulunan maddelerle bütün müstahzarlarının ithal, ihraç ve memleket içerisindeki satışı Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinin murakabesine tâbidir. Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bir ay zarfında murakabeye tâbi tutulan uyuşturucu maddelerin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince tarifeleri yapılarak bir liste halinde neşir ve ilân olunur.

İKİNCİ MADDE — Hükümetin şekli aynen

ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükümetin şekli aynen

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükümetin şekli aynen

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Uyuşturucu maddelerin murakabesi hakkında
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Hükûmetin 1 inci maddesi aynen

MADDE 2 — 2018 numaralı kanuna merbut afyon mukavelenamesinde tarif edilen ve müstahzar afyon namı verilen maddenin ihzar, ithal, ihraç ve satışı memnudur.

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

net vekâletinden müsaade alınır ve bunun için hangi nevi maddenin ne miktarda ve nereden ve ne vasıta ile celbedileceği bildirilir Talep edilen miktarın memleket tıbbî ve ilmi ihtiyacından fazla olmadığı vekâletçe tensip olunduktan sonra bir ithal vesikası verilir.

BEŞİNCİ MADDE — Uyuşturucu maddelerin ithaline mahsus vesika ibraz edilmedikçe gümrüklerden bu gibi maddelerin ithaline müsaade edilmez. Vesikalarda yazılan miktarın bir defada ithali şarttır. Altı ay içinde ithal edilmeyen uyuşturucu maddelere ait vesikalar muteber değildir.

ALTINCI MADDE — Uyuşturucu maddelerin ithaline mahsus olarak verilen vesikaların bir sureti bu maddeleri ihraç edecek memleketin uyuşturucu maddeler murakabesine memur makamına Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince gönderilir.

YEDİNCİ MADDE — Birinci maddede zikredilen cisimlere ait müstahzarlardan inhisar altına alınmamış olanlarının memlekete ithaline ve bütün uyuşturucu maddelerin memleket dahilindeki satışına ancak hususî kanunlarına tevfi kanun icrayı sanata müsaade olarak eczane veya ticarethane açmış eczacılar ve ecza ticarethaneleri sahipleri mezundurlar.

Bunların getirecekleri inhisar altına alınmamış uyuşturucu maddeler müstahzarlarının memlekete ithali hakkında da dördüncü, beşinci ve altıncı maddeler hükümleri caridir.

SEKİZİNCİ MADDE — İnhisar idaresince tesis edilecek fabrika tarafından yapılacak uyuşturucu maddeler ve müstahzaratının memleketten çıkarılması için ihraç edilecek memleketin salâhiyettar makamından alınmış bir ithal vesikası Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine tevdi olunur. Vekâletçe vesikanın sıhhati ve ihraç edilecek miktarın munhasıran tıbbî ve ilmi ihtiyaca yarayacağı tebeyyün ettikten sonra bir ihraç vesikası verilir.

DOKUZUNCU MADDE — Uyuşturucu maddeler ihracına mahsus vesika ibraz edilmedikçe gümrüklerden bu gibi maddelerin ihracına ve nakil vasıtalarına tahmiline müsaade edilmez. Bu vesikalar üç ay için muteberdir ve ihtiva ettikleri miktarların bir defada ihracı şarttır.

BEŞİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ALTINCI MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YEDİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

SEKİZİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

DOKUZUNCU MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 5 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 6 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 7 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 8 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 9 — Hükümetin teklifi aynen

ONUNCU MADDE — Uyuşturucu maddelerin ihracına mahsus olarak verilen vesikaların bir sureti bu maddeleri ithal edecek memleketin uyuşturucu maddeler murakabesine memur makamına Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince gönderilir.

ON BİRİNCİ MADDE — Birinci maddede zikrolunan uyuşturucu maddelere ait olup bu kanun mucibince murakabeye tâbi tıbbî müstahzarlardan inhisar altına alınmayanların memlekette ihracına yalnız evvelce hususî kanuna tevfikân ruhsatname almış eczacılarla lâburatuar sahipleri mezundur. Bunların memlekette çıkması hakkında da sekizinci, dokuzuncu ve onuncu maddeler hükümleri caridir.

ON İKİNCİ MADDE — Ham afyonun memlekete ithali memnudur. Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi ihraç edilecek memleketin alâkadar makamından verilmiş ithal vesikası olmadıkça ham afyon ihraç edemez ve yapılan ihracatı en nihayet bir hafta zarfında miktarı, hangi memlekete ve kimin namına gönderildiği, ithal vesikası tarih ve numarasile beraber Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletine bildirir. Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince ithal vesikası veren memleketin salâhiyettar makamına haber verilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ham afyon ve diğer uyuşturucu maddelerin kâffesi veya bir kısmı hakkında ithal vesikası vermeyen memlekete ihraç olunacak bu maddelerin ihracına müsaade için ithal vesikası istenmez. Yalnız birinci maddede yazılı uyuşturucu maddelerin ihraç müsaadesi verilebilmek için gönderilecek miktarın tıbbî ihtiyaca mahsus olduğuna kanaat hâsıl olması lâzımdır. İhraç müsaadesi alâkadar memleket sıhhat makamlarına da bildirilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Uyuşturucu maddelerin tekrar ihraç edilmek üzere ithali memnudur. Transit olarak gelen uyuşturucu

ONUNCU MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON BİRİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen.

ON İKİNCİ MADDE — Devletçe aktedilmiş itilâfnameler hükümleri haricinde ham afyonun Türkiyeye ithali memnudur. Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi ihraç edilecek memleketin alâkadar makamından verilmiş ithal vesikası olmadıkça ham afyon ihraç edemez ve yapılan ihracatı en nihayet bir hafta zarfında miktarı, hangi memlekete ve kimin namına gönderildiği, ithal vesikası tarih ve numarasile beraber Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletine bildirilir. Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletince ithal vesikası veren memleketin salâhiyettar makamına haber verilir.

Uyuşturucu maddelerin inhisarına ait 2253 numaralı kanunun muvakkat maddesi hükmünce yapılacak ham afyon ihracı bu madde hükmünden müstesnadır. Yalnız bu ihracat ihraçlarından itibaren azami bir hafta zarfında inhisar idaresi tarafından Sıhhat ve içtimai muavenet vekâletine bildirilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 10 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 11 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 12 — İktisat encümeninin 12 inci maddesi aynen

MADDE 13 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 14 — Hükümetin teklifi aynen

maddeleri havi kaplar gümrüklerce mühürlenir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Uyuşturucu maddelerin memleket dahilinde perakende ve reçete mukabilinde olarak satışı munhasıran eczacılar ve eczaneler kanununa tevfikân açılmış eczanelerde yapılır. Ecza ticarethaneleri yalnız eczanelere ve resmî müesseselere ve lâboratuarlara toptan satış yaparlar.

ON ALTINCI MADDE — Ecza ticarethaneleri ve eczaneler veya müstahzarat lâboratuvarları doğrudan doğruya İnhisar idaresinden alacakları uyuşturucu maddeler için her defasında Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine müracaatla izin vesikası alırlar. İnhisar idaresince vekâlet tarafından verilmiş izin vesikası görülmedikçe hiç bir satış yapılamaz. Bu vesikalar üzerine yapılan satış miktarı ve tarihi kaydedildikten sonra İnhisar idaresince Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine iade olunur.

ON YEDİNCİ MADDE — Ecza ticarethaneleri her yaptıkları satış için eczane sahip veya mesul müdür veya resmî müessese namına salâhiyettar zat veya müstahzarat lâboratuvarı mesul müdüründen vesika alarak bu vesikaları beş sene müddetle saklarlar.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Ecza ticarethaneleri sahipleri ve mesul müdürleri uyuşturucu maddelerin varidat ve sarfiyatını gösteren defterler tutmağa ve bunlara muntazaman alıp sattıkları uyuşturucu maddelerin miktarlarını ve satış tarihlerini ve kimlere sattıklarını kayde mecburdurlar. Eczane sahip veya mesul müdürleri eczaneler kanununun mahsus maddesi mucibince uyuşturucu maddelerden Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletince tayin olunacak cisimlerin alım ve satımını muntazam surette defterlere kaydederler. Bu defterlerin nümunesi Sıhhat vekâletine tertip olunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Birinci maddede isimleri yazılan uyuşturucu maddeler haricinde olup ilmî tetkikat neticesinde mazarratı tebeyyün eden ve toksikomanı tevhit eyleyen diğer zehirlerin dahi, bu kanun hükümlerine tâbi olacağı İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâleti tarafından tayin ve ilân olunur.

ON BEŞİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON ALTINCI MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON YEDİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON SEKİZİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

ON DOKUZUNCU MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 15 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 16 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 17 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 18 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 19 — Hükümetin teklifi aynen.

YIRMİNCİ MADDE — Gümrüklerden izinsiz memlekete sokulmaya çalışan veya memleket dahilinde izinsiz satıldığı görülen ve her hangi surette olursa olsun kanunî salâhiyeti olmayanlar yanında bulunan uyuşturucu maddeler zabıta ve gümrük ve inhisar memurları ve sıhhat ve içtimâî muavenet müfettiş ve müdürleri ve Hükûmet tabipleri ve sahil sıhhat teşkilâtı memurları tarafından bir zabıt varakası tanzimile derakap zaptedilir. Gerek bunlar ve gerekse izinsiz imal ve ihraç edilmek istenilen ve inhisar idaresi tarafından musadere olunanlardan sahipleri malûm olanlar hakkında yapılacak kanunî takibatın neticelenmesine kadar cürüm delili olarak müddeiumumilikçe muhafaza altında bulundurulur ve kanunî takibatın bitmesinden sonra cereyan eden muamelelerin ve neticelerin işaretle beraber mühür altında olarak Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine gönderilir. Sahibi bulunmayan veya malûm olmayan kaçak uyuşturucu maddeler mahallin en büyük mülkiye memuruna teslim ve onun tarafından yine Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine gönderilir.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Zaptedilen ve Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletine gönderilen uyuşturucu maddeler usulü dairesinde ve bir heyet huzuru ile imha edilir.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — İkinci ve üçüncü maddelerde memnu olduğu yazılı olan müstahzar afyon ile esrar her nerede görülürse görülsün derakap zapt ve musadere olunur ve bunlar hakkında da 20 nci ve 21 inci maddeler hükümleri tatbik olunur.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Birinci maddede yazılı uyuşturucu maddeleri izinsiz memlekete sokmağa çalışanlarla sokaclar ve memleket dahilinde izinsiz satanlar ve müstahzar afyon ve esrar imal ve ithal ve ihraç edenler ve satanlar bir seneden beş seneye kadar ağır hapis sezasile cezalandırılmakla beraber bunlardan aşağıdaki suretlerle para cezası alınır:

a - Yakalanan madde miktarı on grama kadar ise her gram ve küsuru için on lira,

b - Yakalanan madde miktarı on gramdan fazla yüz gramdan az ise ilk on gram için yüz lira bakiye her gram için beş lira,

YIRMİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 20 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 21 — Zaptedilen ve Sıhhat ve içtimalî muavenet vekâletine gönderilen ve sahiplerine iade edilmeyeceği kanunî takip neticesinde anlaşılan veya sahibi malûm bulunmayan uyuşturucu maddeler usulü dairesinde ve bir heyet huzurunda imha edilir.

MADDE 22 — İkinci ve üçüncü maddelerde memnu olduğu yazılı olan müstahzar afyon ile esrar her nerede görülürse görülsün hemen zaptolunur ve bunlar hakkında da 20 ve 21 inci maddeler hükümleri tatbik olunur.

MADDE 23 — Munhasıran esrar istihsaline yarayan Hint keneviri her nerede olursa olsun sıhhat ve ziraat memurları tarafından verilecek müşterek rapor üzerine mahallinin en büyük mülkiye memurunun emri ile zabıtaca imha edilir.

Üçüncü maddedeki memnuiyet hilâfına Hint keneviri ekenler sulh mahkemesince bir aydan altı aya kadar hapis cezasile cezalandırılırlar.

c - Yakalanan madde yüz gramdan bin grama kadar ise ilk yüz gram için beş yüz lira ve bakiye her bir gram için bir lira,

d - Yakalanan madde bir kilodan fazla ise her gram için bir lira,

YIRMI DÖRDÜNCÜ MADDE — Yirmi üçüncü maddede zikredilen para cezaları 1918 numaralı kanunun 60 ve 61 inci maddelerine göre tevzi olunur.

YIRMI BEŞİNCİ MADDE — Münhasıran esrar istisihaline yarayan nebatat her nerede olursa olsun sıhhat ve ziraat memurları tarafından verilecek müşterek rapor üzerine mahallin en büyük mülkiye memuru tarafından verilecek emirle imha edilir ve ekenler hakkında üç aydan bir seneye kadar hapis cezası verilir.

YIRMI ALTINCI MADDE — On birinci maddede hükmüne riayet etmeyenler ceza kanununun (403) üncü maddesi mucibince cezalandırılırlar.

YIRMI YEDİNCİ MADDE — Uyuşturucu maddeleri 15 inci maddede zikredilenlerden başkalarına satan ecza ticarethaneleri sahip ve mesul müdürleri ile tabip reçetesi olmadan satan eczane sahip veya mesul müdürleri ceza kanununun (403 ve 406) inci maddeleri mucibince cezalandırılırlar.

YIRMI SEKİZİNCİ MADDE — On yedinci maddede zikredilne vesikaları almağı ihmal eden veya saklamayan veya bu kanunda zikredilen defterleri tutmayan ecza ticarethaneleri sahip ve mesul müdürleri 100 liradan 500 liraya kadar para cezasile cezalandırılırlar ve suçlar sulh mahkemesince görülür.

YIRMI DOKUZUNCU MADDE — Yirmi yedinci maddede zikredilen sebepten dolayı veya hut uyuşturucu maddelere ait kayitleri gayrimuntazam tuttuğundan dolayı mükerreren mahkûm olan ecza ticarethaneleri sahipleri ve mesul müdürleri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti tarafından unyuşturucu maddeler alıp satmasından muvakkaten veya daimî olarak menolunabilirler.

YIRMI DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMI BEŞİNCİ MADDE — Münhasıran esrar istisihaline yarayan Hint kendiri ve emsali nebatat her nerede olursa olsun Sıhhat ve Ziraat memurları tarafından verilecek müşterek rapor üzerine mahallin en büyük mülkiye memurunun emrile imha edilir. Ekmeği itiyat edenler hakkında ayrıca üç aydan bir seneye kadar hapis cezası verilir.

YIRMI ALTINCI MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMI YEDİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMI SEKİZİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

YIRMI DOKUZUNCU MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 24 — Hükûmetin 27 nci maddesi aynen.

MADDE 25 — On yedinci maddede yazılı vesikaları almayı ihmal eden veya saklamayan yahut bu kanunda zikredilen defterleri tutmayan ecza ticarethaneleri sahip ve mesul müdürleri sulh mahkemesince yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar.

MADDE 26 — Hükûmetin 29 uncu maddesi aynen.

MADDE 27 — Türk ceza kanununun 403, 404, 405, 406, 407 ve 408 inci maddelerinde yazılı suçlar 1918 numaralı kanun hükümlerine göre ihtisas mahkemelerince takip ve muhakeme olunur.

Yukarıki fıkrada yazılı olan maddelerdeki suçları türk ceza kanununun 285 inci maddesinde yazılı iftira cürmünü teşkil edecek surette isnatta bulunan müfterilerin muhakemesi de ihtisas mahkemelerince görülür.

MADDE 28 — 27 inci maddede yazılı suçların istilzam ettiği para cezaları 1918 numaralı kanunun 60 ve 61 inci maddeleri hükümlerine göre dağıtılır.

MADDE 29 — 27 nci maddeye göre ihtisas mahkemelerince görülecek suçların mükerrirleri hakkında Türk ceza kanununun tekerrüre mütedair hükümleri tatbik edilmekle beraber ayrıca bir seneden aşağı olmamak üzere muvakkat sürgün cezası dahi verilir.

OTUZUNCU MADDE — Gerek bu kanunda yazılan ve gerekse Türk ceza kanununun (403 - 408) inci maddelerinde gösterilen suçları işlemek kaçakçılık addolunur ve bunlar hakkında yapılan takibatta 1918 numaralı kanunun bu kanuna aykırı olmayan hükümleri tatbik edilir ve muhakemeler İhtisas mahkemelerinde rüyet olunur.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunda zikredilen suçları mükerrer işleyenler hakkında diğer cezalarla birlikte behemehal bir sene neden aşağı olmamak şartile sürgün cezası hükümlenir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren 1369 numaralı uyuşturucu maddeler kanunu hükümleri mülgadır.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE -- Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerinin icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 - V - 1933

Bş. V. <i>İsmet</i>	Ad. V. <i>Ş. Saracoğlu</i>	M. M. V. <i>Zekâi</i>
Da. V. <i>Ş. Kaya</i>	Ha. V. V. <i>Ş. Kaya</i>	Mal. V. <i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V. <i>Dr. Reşit Galip</i>	Na. V. <i>Hilmi</i>	İk V. <i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V. <i>Dr. Refik</i>	G. İ. V. <i>Ali Rana</i>	Zr. V. <i>Muhlis</i>

OTUZUNU MADDE — Hükûmetin şekli aynen

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

OTUZ İKİNCİ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükûmetin şekli aynen

MADDE 30 — Bu kanun 2253 numaralı kanunun 18 inci maddesinde meriyeti yazılı 1369 numaralı kanunun hükümleri yerine ikame edilmiş ve mezkûr 1369 numaralı kanun ilga olunmuştur.

Muvakkat madde — 2253 numaralı kanunun muvakkat maddesi hükmüne göre yapılacak ham afyon ihracı bu kanunun 12 inci maddesi hükünden müstesnadır. Şu kadar ki bu suretle yapılacak ihraçlar uyuşturucu maddeler inhisar idaresince ihracın yapıldığından en çok bir hafta içinde Sıhhat ve İctimaî muavenet vekâletine bildirilir.

MADDE 31 — Hükûmetin 33 üncü maddesi aynen

MADDE 32 — Hükûmetin 34 üncü maddesi aynen